

PT-4

EESTI
KIRJASTUS-
ÜHISUS

OSTIMEHE

PÕHIKIRI

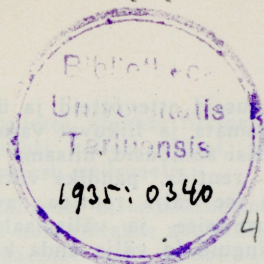
ARH

ESTI
KIRLASYUS
UNISUS

ARHIIV KOGU

OSTIMEHE
35-17275

PÕHIKIRI

EESTI K.-Ü. „POSTIMEHE“ PÕHIKIRI

I. Ühisuse otstarve, tema õigused, kohused ja vastutus.

§ 1. Kirjastusühisus „Postimees“ asutatakse Tartus seks otstarbeks, et kõikisugu trükitöid, pilte ja joonistisi osta ja müüa, trükikodasid, tsinkograafia- ja päevapildi-kodasid ja teisi seesuguseid ettevõtteid, nõndasamuti raamatukauplusi ja ladusid ja muid selliseid asutisi trüki- ja kunstitööde müümiseks ja hoidmiseks avada ja pidada, seaduses ettekirjutatud määruste järgi toimetades.

Märkus A. Ühisuse juure võib tarvilise loaga ja maksvate määruste tähelepanemisel asutisi ellu kutsuda, millede eesmärgiks on ühisuse liikmete ja teenijate majandusliku ja vaimse olukorra tõstmine, nimelt: vastastikuse abiandmisekassa, matusekassa ja lugemistuba.

§ 2. Oma sihi saavutamiseks on ühisusel õigus, sellekohaste seaduste määrusi ja eraisikute õigusi tähele pannes, avada kõikisugu töökodasid, vabrikuid ja teisi tööstus-ettevõtteid, kauplusi, ladusid ja teisi ehitisi, koole ja õppetöökodasid ning toime panna näitusi, oman-

dada niisuguseid ettevõtteid ja ühisusele tarvis olevat liikumata ja liikuvat varandust ja kõik-sugu tehnilisi abinõusid, niisama kõike seda tarvitamiseks rentida, pandiks võtta, võõrandada, pantida ja ise välja rentida; avada kontoreid ja agentuure sise- ja välismaal; teha laenu-sid ja lepinguid ja välja anda kõik-sugu kohus-tusi; nõuda ja kosta kohtu ees ja tarvitada oma pitsatit ja ärimärki.

§ 3. Ühisusel on juriidilise isiku õigused. Ühisus võib oma nimel varanduslikke õigusi omastada, selle hulgas omandus- ja teisi õigusi liikumata varanduse peale, võib enese peale kohustusi võtta, kohtus nõudja ja kostja olla.

§ 4. Maksude maksmises, tolli, tempelmaksu ja muude maksude asjus käib ühisus kõigi mää-ruste ja eeskirjade alla, mis riigis praegu maks-vad on või mis edaspidi selle kohta antakse.

§ 5. Ajalehe või ajakirja ilmumise teada-andmise juures, samuti raamatukaupluste, trü-kikodade, kivitrükikodade ja t. s. ettevõtete avamise luba paludes peavad vastutavad isikud ära tähendatud olema, kelle hooleks ajalehe või ajakirja või nimetatud ettevõtete juhatamine antakse, nõndasamuti ka nende ettevõtete asu-koht.

§ 6. Ühisus vastutab kõigi oma kohustuste eest ainult oma varandusega ja ühisuse liikmed ehk osanikud vastutavad ühisuse kohustuste ja võlgade eest ainult selle summaga, mis nad on ühisuse kapitaliks sisse maksnud, ega või osa-nikkude vastu tõsta mingisuguseid isiklikke ega varanduslikke nõudmisi.

II. Ühisuse põhikapital, osatähed, nende omanikkude õigused ja kohused.

§ 7. Ühisuse põhikapital määratakse kind-laks 250.000 krooni peale ja ta jaguneb 5000 osatäheks, 50 krooni igaüks.

M ä r k u s: Senistel ühisuse liikmetel on õigus saada osatähti sellel määral, mis vastab nende osamaksu suurusele.

§ 8. Osatähtede sissemaksusumma suurused ja tähtajad kuulutatakse avalikult välja kõige vähem 3 nädalat enne nimetatud tähtaega. Kõik osatähtede sissemaksud märgitakse kviitungitele, millede asemel viimase sissemaksu juures osatähed välja antakse. Kviitungite omanikkudel on seni, kui kviitungid osatähtede vastu ümber vahetatud ei ole, kõik osaniku õigused ja kohused. Isikule, kes nõutud summat tähtajaks ära ei tasu, antakse üks kuu pikendust, kusjuures ühisuse kasuks maksmata summa pealt 1 % viivitustrahvi arvatakse. Kui ka selle uue tähtaja jooksul maksmata summat ära ei tasuta, loetakse see kviitung hävitatuks ja antakse sellest avalikult teada. Hävitatud kviitungite asemel antakse samade numbrite all välja uued, mis ühisuse juhatuse poolt ära müüakse. Müügist saadud summadest antakse endisele hävitatud kviitungi omanikule välja ülejäänud osa, peale sissemaksu võlgade katmist ühes viivitus- % ja müügi- ning kuulutusikulude tasumist.

§ 9. Ühisuse põhikapitali võib suurendada uute osatähtede väljaandmise läbi esialgselt väljaantud osatähtede nominaalhinnaga, aga ainult ühisuse peakoosoleku otsuse põhjal.

M ä r k u s: Iga uuesti väljaantava osatähe hinnale tuleb juure arvata veel eriline lisamaks, mis ei või olla vähem kui iga endise osatähe peale langev osa ühisuse tagavara- või muudest kapitalidest; see lisamaks arvatakse vastavate kapitalide juure nende suuruse vahekorras. Peaks aga lisamaks suurem olema kui ülemaltähendatud erikapitalide osa, siis otsustab peakoosolek, missuguse kapitali juure see osa lisamaksust tuleb arvata.

§ 10. Kapitali suurendamise puhul on endistel osanikkudel eesõigus uute osatähtede omandamiseks oma endise osatähtede arvu kohaselt. Kui endised osanikud kõiki uusi osatähti ära ei osta, võib neid kõrvalistele isikutele müüa.

§ 11. Ühisuse osatähtedest on 50% nimelised, kuna 50% nimeta (blanco) võivad olla. Osatähed lõigatakse raamatust välja, nummerdatakse järgemööda ja kirjutatakse alla kolme juhatusliikme, raamatupidaja ja kassahoidja poolt, ühisuse pitseriga kinnitades.

§ 12. Iga osatähe juure lisatakse kupongi-leht dividendi saamiseks 10 aasta peale; kupon- gidele tähendatakse selle osatähe number, mille juure ta kuulub, ja aastad järjekorras. Kümne aasta pärast antakse osatähtede omanikkudele uued kupongilehed niisamasuguses korras.

§ 13. Nimeliste osatähtede edasiandmine teisele isikule sünnib sellekohase pealkirja läbi osatähtede peal, kusjuures üleantavad osatähed peavad ühisuse juhatusle esitatama üleand- mise äramärgimiseks osatähtede raamatutes. Nende osatähtede edasiandmise korral on osa- nikkudel ostmise eesõigus; kui seda eesõigust seitsme päeva jooksul ei tarvitata, siis alles võib kõrvalisele isikule osatähti edasi anda või müüa. Ühisuse juhatus teeb osatähtedele üle- andmise pealkirja. Seaduste kogus, X raamat, I jagu, 1914. a. väljaandes, § 2167 ettenähtud juhtumil ja kohtuotsuse põhjal.

§ 14. Kuponge ei või üle anda osatähtedest eraldi, välja arvatud need kupongid, millede tähtaeg on möödunud.

§ 15. Nimelise osatähe kaotuse puhul tuleb omanikul sellest juhatusle kirjalikult teatada, osatähe numbrid üles andes. Kaotusest kuulutab ühisuse juhatus osatähe omaniku kulul ajalehtes ja annab kuus kuud peale kuulutust kaotatud osatähtede asemele duplikaadid välja.

§ 16. Osatähe omaniku surma või tema varanduse eestkoste alla võtmise puhul võivad osaniku õigusi tarvitada eestkostjad või seaduslikud pärijad.

III. Ühisuse juhatus, tema õigused ja kohused.

§ 17. Ühisuse juhatus koosneb vähemalt kolmest liikmest ehk direktorist, kes valitakse osanikkude peakoosoleku poolt kolmeks aastaks.

Juhatus asukoht on Tartus.

§ 18. Juhatus liikmete kohuste täitjaks sel korral, kui keegi neist juhatusest lahkub enne valimise tähtaega või ajutiselt ära läheb oma kohalt, valitakse kandidaadid, kelle arv peakoosoleku poolt kindlaks määratakse.

§ 19. Juhatus liikmeteks ja nende kandidaatideks võib valida osanikke, kelle nimel on vähemalt 10 osatähte; juhatus esimehel peab vähemalt 50 osatähte olema. Vastav arv osatähti peab juhatus esimehel ja liikmetel nende ameti kestusel ühisuses deponeeritud olema, kuni nende tegevuse aruanne peakoosoleku poolt on kinnitatud.

§ 20. Iga aasta lahkub juhatuses ja juhatusliikmete kandidaatidest üks kolmandik, esimesed kaks aastat liisu läbi, pärast valimise vanuse järgi. Väljalangenud juhatusliiget võib uuesti valida.

§ 21. Igal aastal peale järjekorralist peakoosolekut valivad juhatusliikmed eneste seast esimehe ja tema asemiku.

§ 22. Juhatusliikmed võivad saada kas kindla palga või tasu puhtkasu protsentidest, või mõlemad tasud üheskoos, nii kuidas peakoosolek selle otsustab. Tasu suuruse määrab peakoosolek kindlaks.

§ 23. Juhatus toimetab kõiki ühisuse asju ja valitseb kõigi ühisuse varade ja kapitalide

üle, nii kuidas korralikus äris viisiks. Tema kohusteks on: a) osatähtede eest raha vastuvõtmine ja osatähtede väljaandmine; b) korraliku raamatupidamise, kassahoidmise ja kirjatöetuse sisseseadmine, niisama ka aruande, bilansi, eelarve ja tegevuskava kokkuseadmine; c) tarviliste ametnikkude ja teenijate ametisse võtmine, neile töö, tegevuse ja palga määramine ja nende ametist ja teenistusest lahtilaskmine; d) liikuva varanduse ostmine ja müümine sularaha eest ja võlgu; e) laoruumide, korterite ja muude ruumide üürimine; f) ühisuse varanduste kinnitamine; g) vekslite väljaandmine ja maksuks vastuvõtmine peakoosoleku poolt määratud piirides; h) ühisusele antud vekslite diskonto; i) ühisuse nimel kõiksuguste lepingute tegemine; j) volikirjade väljaandmine; k) seaduslike aktide tegemine liikumata varade ostmise, pantimise ja müümise kohta, niisama ka kõiksuguste rendilepingute tegemine ühisuse tarvituseks liikumata varanduse rendilevõtmise või ühisuse oma liikumata varanduse rendileandmise kohta; l) ühisuse peakoosolekute kokkukutsumine ja üldse kõikide ühisusesse puutuvate asjade korraldamine ja toimetamine selle põhikirja ja peakoosoleku määruste piirides.

§ 24. Juhatus töötab peakoosoleku poolt kinnitatud tegevuskava ja eelarve piirides.

§ 25. Juhatus käib koos vajaduse järgi, aga mitte harvemini kui üks kord kuus. Juhatus on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt 2 liiget. Juhatus koosolekutest tehakse protokollid. Juhatus otsused on maksvad, kui vähemalt kaks liiget nende poolt on olnud, nende hulgas esimees või selle asetäitja.

§ 26. Ühisuse kirj vahetus toimetatakse juhatus nimel ja kirjutatakse alla kas ühe juhatusliikme või aga asjaajaja-direktori ja eriti seks volitatud äriametniku poolt. Vekslid, volikirjad, lepingud, ostulepingud ja teised aktid,

ka krediitasutistest ja mujalt krediidi saamise dokumendid peavad alla kirjutatud olema vähemalt kahe juhatusliikme või ühe juhatusliikme ja asjaajaja-direktori poolt. Panga tšekid, samuti ka kõiksugused postisaadetiste nõudmised peavad alla kirjutatud olema ühe selleks juhatuse poolt eriti volitatud juhatusliikme või seks eriti volitatud asjaajaja-direktori ja äriametniku poolt ja kandma ühisuse pitseret.

§ 27. Üldse võib ühisuse tegevuse üksikute tegevusharude korraldamiseks juhatus kõrvaliste isikute seast ühe või rohkem asjaajaja-direktoreid teatava tähtaja peale ametisse panna. Asjaajaja-direktorite tasu suurus ja maksmise viis määratakse kindlaks peakoosoleku poolt.

Juhatus võib asjaajaja-direktoritele juhatuskirja anda.

M ä r k u s: Asjaajaja-direktori võib juhatus enne tähtaja lõppu ametist vabastada, millest tuleb järgmisele peakoosolekule teatada.

IV. Nõukogu.

§ 28. Üldse koosolekul on õigus valida, kui ta seda tarvilikuks peab, peale juhatuse veel erilist nõukogu, kes otsustab üksikuid, eriti tähtsaid küsimusi. Nõukogu liikmete arv ja tema tegevuskord määratakse eeskirjas, mille üldkoosolek kinnitab.

V. Osanikkude peakoosolekud.

§ 29. Osanikkude koosolekud on järjekorralised ja erakorralised.

Järjekorralised koosolekud kutsutakse kokku ühisuse juhatuse poolt hiljemalt kolme kuu pärast peale tegevusaasta lõppu, läinud aasta tegevusaruande ja bilansi läbivaatamiseks ja

kinnitamiseks ning tulevase tegevusaasta kulude eelarve, tegevuskava kinnitamiseks ja juhatuse liikmete ja revisjonikomisjoni valimiseks. Neil koosolekutel tulevad arutusele ja otsustamisele ka teised küsimused, mis juhatuse võimupiiridest väljas, või mis juhatuse poolt esitatakse peakoosolekule otsustamiseks.

Erakorralised peakoosolekud kutsutakse kokku juhatuse poolt kas juhatuse enda heaksarvamisel või osakapitali ühe kahekümnendiku osa omanikkude või jälle revisjonikomisjoni nõudmisel. Erakorralise koosoleku nõudmise puhul peavad selgesti olema ära tähendatud need küsimused, mis koosolekul arutusele tulevad. Nõudmine koosolekut kokku kutsuda peab juhatuse poolt täidetama ühe kuu jooksul peale nõudmise kättesaamist.

§ 30. Peakoosolek otsustab selle põhikirja alusel kõik ühisusesse puutuvad küsimused. Peakoosoleku võimupiiri käivad aga tingimata:

a) ühisusele liikumata varanduse omandamise, müümise või pantimise, niisama ka ettevõtte laiendamise küsimus uute tegevusharude poolest, ühtlasi määramine, kuidas peab kaetama varanduse ostmise või ettevõtte laiendamise puhul selleks otstarbeks tehtud kulud; b) juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete valimine; c) juhatusele antud juhatuskirjade kinnitamine ja muutmine; d) möödaläinud aasta aruande, bilansi ja tuleva aasta kulude eelarve kinnitamine; e) möödaläinud aasta kasu jaotamine ja f) põhikapitali muutmise, tagavara- ja teiste kapitalide tarvitamise üle otsustamine; g) põhikirja muutmine ja ühisuse tegevuse lõpetamine.

§ 31. Peakoosoleku kutsed saadetakse osanikkudele neil aadressidel, mis nende poolt ühisuse juhatusele üles antud. Ühtlasi kuulutatakse peakoosolekust neis ajalehtedes, mis ühisuse koosolek selleks määrab. Kutsed peavad välja

saadetama vähemalt kaks nädalat enne peakoosolekut.

§ 32. Igal osanikul on õigus peakoosolekust osa võtta kas isiklikult või volinikkude läbi. Volinikuks võib olla ainult teine osanik, kuna aga ühel osanikul ei tohi olla rohkem kui kaks volikirja.

§ 33. Iga kümme osatähte annavad ühe hääle.

§ 34. Nimeliste osatähtede omanikul on peakoosolekul ainult sel juhtumil hääleõigus, kui osatähed omaniku nimele juhatuse raamatusse vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut sisse kirjutatakse. Peakoosolekutest osavõtmiseks nimeliste osatähtede ettenäitamist ei nõuta. Nimeta osatähtede omanikkudel on hääleõigus, kui nende osatähed on vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut ühisuse juhatusele ette pandud ja mitte enne koosoleku lõppu välja antud ei ole. Üksikute osatähtede omanikud on õigustatud omavahel kokku heitma, et peakoosolekust osavõtmiseks hääleõigust omandada. Ühinemisest teatatakse ühisuse juhatusele hiljemalt seitse päeva enne peakoosolekut.

§ 35. Need osanikud, kes juhatuse, revisjoni- või likvidatsioonikomisjoni liikmed, ei või isiklikult ega voliniku läbi siis kaasa hääletada, kui otsustatakse nende vastutuselevõtu, ametist tagandamise, neile palga või tasu määramise, või nende poolt allakirjutatud aruande kinnitamise küsimusi.

§ 36. Peakoosolek avatakse juhatuse esimehe või tema asemiku poolt. Peale avamist valivad osanikud eneste keskelt peakoosoleku juhataja.

§ 37. Peakoosolek on otsusevõimeline, kui koosolekust osa võtab isiklikult või volikirjade läbi vähemalt pool osakapitali esitajaid.

§ 38. Kõik otsused koosolekul tehakse liit-hääleteenamusega; kui hääled pooleks jagunevad, siis loetakse ettepanek tagasilükatuks, peale kinnisvara omandamise ja müümise, osakapitali suurendamise ja ühisuse lõpetamise küsimuse, mis tulevad otsustada koosolejate hääle kahe kolmandiku pooltolemisega.

§ 39. Kui koosolekule ei ilmu § 37 nõutud arv osanikke, määratakse kahe nädala pärast teine peakoosolek, mis on osavõtjate poolt esindatud kapitali suurusele vaatamata otsusevõimeline. Sellest teistkordsest peakoosolekust antakse ajaviitmata osanikkudele teada.

§ 40. Kõik hääletamised peakoosolekul toimetatakse peakoosoleku poolt määratud viisil.

§ 41. Peakoosoleku kohta tehakse protokoll, mis kinnitatakse koosoleku juhataja ja vähemalt kolme koosoleja osaniku allkirjaga.

§ 42. Kõik peakoosoleku poolt tehtud otsused on kohustavad niihästi kõigile koosolekul viibivatele kui ka koosolekult puuduvatele osanikkudele.

VI. Ühisuse asjadest aruandmine, kasu jaotamine ja dividendi väljaandmine.

§ 43. Ühisuse tegevusaasta arvatakse 1. augustist kuni 31. juulini. Iga möödalinud aasta kohta seab juhatus kokku üksikasjalise tegevusaruande kõigi ühisuse operatsioonide üle ja läbikäigu bilansi ning paneb need peakoosolekule ette läbivaatamiseks ja kinnitamiseks. Aruanne peab iga osaniku soovi peale saadaval olema juhatuse juures kaks nädalat enne peakoosolekut.

§ 44. Aruande revideerimiseks valitakse ühisuse peakoosoleku poolt kolmeliikmeline revisjonikomisjon ja kaks kandidaati üheks aastaks.

Revisjonikomisjon on õigustatud igal ajal revideerima kirjastusühisus „Postimehe“, tema üksikute asutiste ja ettevõtete asjaajamist, juhtides ühisuse tähelepanu revideerimisel ilmsiks tulnud puudustele.

§ 45. Aruande ja bilansi väljavõtted peab juhatus avaldama „Riigi Teatajas“.

§ 46. Peale aruande kinnitamist peakoosoleku poolt peab summast, mis kõigi kulude ja kahjude katmisest üle jääb, arvatama vähemalt 5% tagavara-kapitaliks, niisama ka peakoosoleku poolt kindlaks määratav summa liikumata ja liikuva varanduse kustutuse kapitaliks. Ülejäävast summast arvatakse maha juhatusliikmetele, asjaajaja-direktoritele ja ametnikkudele puhtast kasust määratud tasu-protsendid, kui niisugune tasu on peakoosoleku poolt ette nähtud. Peale seda järele jäänud summa läheb osakasuks ehk dividendiks, kui peakoosolek selle kohta muud otsust ei tee.

§ 47. Tagavara-kapitali juure arvatakse osa puhtkasust, kuni see poole põhikapitali summani kasvanud, varanduste kustutuse kapitali juure, kuni nende väärtus täiesti kustutatud.

Tagavara-kapital määratakse ettenägemata kulude katteks ainult peakoosoleku otsuse järgi.

§ 48. Dividend, mis kümne aasta jooksul ei ole välja võetud, arvatakse ühisuse omaks.

VII. Ühisuse tegevuse lõpetamine.

§ 49. Ühisuse tegevusaeg ei ole piiratud mingi tähtajaga. Ühisus lõpetab oma tegevuse peakoosoleku otsuse põhjal: 1) kui ühisuse tegevuse tagajärjel lõpetamine tarvilik leitakse olevat ja 2) kui pool ühisuse põhikapitali kaotatud ja osanikud puuduvat kapitali sisse ei maksa poole aasta jooksul peale selle bilansi kinnitamist, milles see kaotus selgunud.

§ 50. Ühisuse tegevuse lõpetamise puhul valib peakoosolek enda keskelt vähemalt kolmeliikmelise likvideerimiskomisjoni ja määrab kindlaks ühisuse asjade likvideerimise korra. See komisjon võtab juhatuse käest asjad vastu, kutsub ühisuse võlausaldajad üles, astub sammusid nende nõudmiste täitmiseks, realiseerib ühisuse vara ning teeb kokkuleppeid ja lepinguid nõudmiste lõpetamise üle kõigi võlausaldajatega. Enne kui kõik võlausaldajad rahuldatud, ei või osanikkude arvel väljamaksusid teha. Oma tegevusest annab likvideerimiskomisjon ühisuse peakoosolekule aru.

§ 51. Kui kõik võlausaldajad on rahuldatud ja likvideerimiskomisjoni aruanne kinnitatud, siis jaotatakse ülejäänud summad ühetasa kõigi osatähtede peale ära ja maksetakse osanikkudele välja.

§ 52. Niihästi likvideerimise algusest, kui ka lõpetamisest kuulutatakse „Riigi Teatajas“.

§ 53. Kõigil juhtumitel, mis selles põhikirjas pole ette nähtud, käib ühisus üldiste seaduste ja ühisuste ning aktsia-seltside kohta käivate määruste järgi.

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus 1935